

# FŐVÁROS.

## Villamosság — szemétből.

Most, amikor a budapesti szemetet magánvállalkozás értékesíti s amikor ennek a magánvállalkozásnak lejárában van a fővárossal kötött szerződése, amikor nemrégiben arról volt szó, hogy a főváros megváltja a két villamossági vállalatot, majd pedig arról, hogy külön villamos-telepet épít magának — nagyon aktuális és érdekes volt az a vetített képekkel illusztrált előadás, amelyet Fodor István udvari tanácsos, a Budapesti Általános Villamossági Részvénytársaság igazgatója tartott ma délután az Ujvárosháza közgyűlési termében.

Az előadó a szemétfuvarozási és a világítási kérdést együttesen akarja megoldani s adataiból és számításaiból az tűnt ki, hogy úgy egészségügyi, mint gazdasági szempontból az az előnyös megoldás, ha a szemét elégetését kombinálják a villamosáram-fejlesztéssel.

Mindenekelőtt a szemétnek, mint trágyának értékét tárgyalta az előadó és kimutatta, hogy trágya-értéke igen csekély és ezt a műtrágya régen felülmulja. Bemutatta több vetített képpel a München melletti szemételepet, amelyben minden értékesíthető gépekkel válogatnak ki, míg a maradékot elégetik. Érdekesekek voltak a budapesti válogatótelepre vonatkozó felvilágosításai, amelynél még a kézzel való kotrás főszerepet játszik és a munkások az egyik kézzel kotornak, a másikkal esznek s egyetlen mosdókészülékük egy közös fateknő. Ezután az elavult és egészségtelen telep ismertetése után a különféle szeméttávolítási kísérletekre tért át, amelyek végre odavezettek, hogy ennek a kérdésnek a legjobb és egészségügyi tekintetben is legmegfelelőbb megoldása a szemét elégetése, amely különösen Angolországban tett nagy haladást, ahol már kétszáz város a szemetet kizárólag elégetés útján távolítja el. A kontinensen Hamburg volt az első város, amely egy nagy kolerajárvány után az angol városok példáját követte; utána pedig Brüsszel, Zürich, Wiesbaden és más városok következtek.

A szemételegetés fejlődését jellemzi az is, hogy eleinte nem is gondoltak arra, hogy belőle mellékjövédelmet lehetne elérni, de minél inkább javították az elégető-telepeket, annál több felesleges energiát értek el, amelyet végre villamos áram ipari gyártására használtak fel. Angolországban ma már kilencven villamos mű van, amelyek villamos erejük nagyrésztét a szemétből nyerik. A szárazföldön is kombinálják az újabb elégető-telepeket villamos művekkel és különösen a Majna melletti Frankfurtban lévő legújabb telep legjobb bizonyítéka annak, hogy miképp lehet a szemét elégetéséből a városra nézve tökéletes és főfontosságú intézményt csinálni.

Kimutatta az előadó, hogy a budapesti szemét fűtőértéke legalább is olyan, mint a többi szárazföldi nagyvárosoké és ebből számadatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy még a legpesszimisztikusabb számítás mellett is egy tonna budapesti szemétből legalább 75 kilowattóra villamos áramot lehet fejleszteni és mivel Budapesten évente legalább 200.000 tonna szemetet lehetne elégetni, évi tizenötmillió kilowattóra áram állhatna a városnak rendelkezésére. Ha a város saját villamos-szükségleteinek fedezése céljából egy városi művet akarna felállítani, amely ezt a produkciót elérje, akkor évente 400.000 koronánál többet kellene csupán csak szénért kiadnia. Tehát hiba volna, ha a város oly villamos-művet építene, amelynél csakis fűtőanyagért közel egy félmillió koronát adna ki, holott a szemételegetéssel összefüggésben elegendő fűtőanyag díjtalanul áll rendelkezésére szemét alakjában.

Kimutatta továbbá az előadó, hogy ily szemételegető-telep teljesen szagtalanná tehető és füstje sem okoz semmiféle kellemetlenséget. A bemutatott fényképekkel és vetített képekkel illusztrálta, hogy a szemételegető-telepek nemcsak a külvárosokban

és gyári negyedekben, hanem Angolországban még a város közepén és kórházak közvetlen közelében is vannak és senki ellenük kifogást nem emel.

A hallgatóságnak, amelynek soraiban ott voltak F ü l e p p Kálmán főpolgármester, B á r c z y István polgármester és több bizottsági tag is, tetszett az előadás és végeztével megtapsolták az előadót.